

НЧ"РОДОПСКО БЪДЕЩЕ-1895"

Читалищно настоятелство :

1. Андон Иванов Шопов
2. Магдалина Благоева Златкова
3. Елена Иванова Борджиева

Проверителна комисия :

1. Елена Христова Пелтекова
2. Недялка Костадинова Сивакова
3. Магдалина Ламбрева Златкова

У С Т А В

на
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
”РОДОПСКО БЪДЕЩЕ - 1895” с. ОРЕХОВО

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. /Изм. от ОС на 23.03.2019 г./ Настоящия устав, урежда устройството, дейността и основните положения на вътрешно нормативната уредба на Народно читалище „Родопско Бъдеще-1895“- с.Орехово, съобразно Закона за народните читалища и в зависимост от специфичните условия при които се развива неговата дейност.

За целите на този Устав наименованието на Народно читалище „Родопско Бъдеще-1895“- с.Орехово, ще се замества с термина „Читалище“ или „Читалището“.

Чл. 2. /1/. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ Народно читалище „ Родопско бъдеще-1895 „ с. Орехово е традиционно самоуправляващо се културно-просветно сдружение в с. Орехово, което изпълнява и държавни културно - просветни задачи, открито е за свободно членуване и обединява на доброволни и равноправни начала, всички физически лица, които желая да участват в дейността му, без оглед на ограничения на възраст, пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

/2/. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ Народно читалище „Родопско бъдеще-1895 „ с. Орехово е юридическо лице с нестопанска цел , съгласно българското законодателство, вписано в ТРРЮЛНЦ към Агенция по Вписванията и може да притежава имущество и има всички права и задължения, съгласно Закона за народните читалища в РБ.

Седалището на Народно читалище „Родопско Бъдеще-1895“- с.Орехово, е в село Орехово, област Смолян и адрес на управление – с. Орехово.

/3/. Читалището е вписано в регистъра на Министерството на културата под № 381 от 18.04.2008 г.

Чл. 3. /Изм. от ОС на 23.03.2019 г./ Наименование и срок на съществуване на Читалището:

/1/ /Нова от ОС на 23.03.2019 г./Пълното наименование на читалището е **Народното читалище „Родопско бъдеще- 1895” с. Орехово.**

/2/Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Съществуването на Читалището не се ограничава със срок.

Чл. 4. /Доп. от ОС на 23.03.2019г./ Читалището работи в тясно взаимодействие с учебни заведения, университети, културни и научни институти и организации, църквата, обществени, стопански и нестопански организации, фирми и други физически и юридически лица, които извършват или подпомагат културната, просветната и образователната дейност на читалището. То може да влиза в договорни отношения с тези или други структури, като не накърнява своите права, интересите си и своето движимо и недвижимо имущество.

Чл. 5. Читалището поддържа най-тесни връзки за сътрудничество и координация на културната дейност, организирана от Общината и участва активно в организацията и провеждането на общоградски и общински културни прояви. Съобразява своята дейност със стратегията на Общината в областта на културата.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Чл. 6./1/ Основната цел на читалището е да задоволява потребностите на населението, свързани със:

1. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ развитие и обогатяване на културния , обществен и просветен живот на населението в с.Орехово, в България и по света. Развитие на социалната и образователна дейност;

2. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ запазване на обичаите и традициите на населението; Събиране на материали и предмети от народната култура, с цел съхранението и експонирането им за идните поколения.

3. /Изм.. от ОС на 23.03.2019 г./ Развитие на творческите и духовни заложи у

хората, преимуществено на децата, подрастващите и младите хора, като подпомага приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуствата и културата в България и по света.

4. възпитаване в дух на демократизъм, родолюбие и общочовешка нравственост;
5. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
6. осигуряване на достъп до информация.

7. /Нова, приета от ОС на 23.03.2019 г./ Създаване на общност от хора, които творят с усмивка.

/2/. За постигане на целите по чл. 6 читалището извършва основни дейности като:

1. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ уреждане и поддържане на общодостъпни библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане и разширяване на електронни информационни мрежи ;

2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество, чрез създаване на колективи и изпълнители в различни жанрове на изкуството, за които има необходимите условия;

3. организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видео-показ, празненства, концерти, чествания и младежки дейности;

4. организиране на изложби на отделни или групи художници във фойетата на читалищния дом;

5. събиране и разпространяване на знания за родния край;

6. създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;

7. предоставяне на компютърни и интернет услуги.

8. /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Сътрудничи си с всички заинтересовани административни и обществени органи и организации, сдружения, фондации, читалища, клубове, други физически и юридически лица за постигане на целите си.

/3/. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ Читалището може да развива и допълнителна стопанска дейност, отдаване под наем на недвижимо имущество, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея заедно с даренията, за постигане на определените в Устава му цели.

т.1 /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Стопанската дейност може да се извършва посредством собствени, търговски или граждански дружества или чрез членство в търговско дружество с други юридически субекти или по друг начин;

т.2. Допълнителните стопански дейности не могат да се извършват в противовес на разпоредбите на българското законодателство.

/4/ /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Читалището не разпределя печалба.
/5/ /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Читалището няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни игри и нощни заведения;

2. за дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;

3. за постоянно ползване от политически партии и организации;

4. на председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членове на техните семейства.

Чл. 7. /1/ Читалището може да се сдружава с други читалища за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на Закона за народните читалища.

/2/ Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на читалището.

ГЛАВА ТРЕТА

УПРАВЛЕНИЕ, ОРГАНИ, ЧЛЕНСТВО /Изм. от ОС на 23.03.2019 г./

Чл. 8. /1/ Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

/2/ /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ Индивидуалните членове на читалището са физически лица. Те могат да бъдат действителни и спомагателни. Те са български граждани и са длъжни да спазват устава на читалището, да опазват имуществото на читалището, да участват в читалищната дейност според възможностите си и да не извършват действия, уронващи доброто име на читалището.

1. Действителните членове са лица навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членския си внос и имат право да избират и да бъдат избирани.

2. /Изм. от ОС на 23.03.2019 г./ Спомагателните членове са лица, които не са навършили 18 години и нямат право да избират и да бъдат избирани, те имат право на съвещателен глас.

/3/ /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ Колективните членове съдействат за

осъществяване на целите и задачите на читалището, подпомагат неговата дейност, поддържат и обогатяват материалната му база и имат право на 1/един/ глас в Общото събрание и гласуват чрез своите представители, така както е уговорено в техните устави, дружествени договори, статuti или в закона. Представяващите лица, могат да упълномощат други лица, с нотариално заверено пълномощно , да осъществят тези действия вместо тях.

Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации;
2. стопански организации;
3. търговски дружества;
4. кооперации и сдружения;
5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

Колективното членство се прекратява:

1. по писмено искане на колективен орган;
  2. при фактическо прекъсване на взаимоотношенията между колективен орган и Читалището, в продължение на една година;
- /4/ Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги към читалището.

/5/ /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Читалището води пълен регистър на читалищните членове;

/6/ /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Членството в Читалището възниква след решение на настоятелството, въз основа на писмено заявление, адресирано до председателя му. Кандидатстващия нов член декларира, че приема Устава. Заявлението се разглежда на следващо заседание на настоятелството, като членството се счита възникнало от датата на влизане в сила Решението за приемане. Кандидатът се уведомява писмено за взетото решение до една седмица след провеждане на заседанието.

При напускане на Читалището или при изключване от него, платения членски внос не се възстановява.

Решението на настоятелството, с което се отказва приемането на определено лице за член, подлежи на обжалване пред Общото събрание, в едноседмичен срок, считано от съобщаването му.

/7/ /Нова от ОС на 23.03.2019 г./ Членството в Читалището се прекратява в следните случаи:

1. с едностранно писмено изявление до Настоятелството;
2. със смъртта или поставянето под пълно запрещение;
3. с изключване по решение на ОС, за грубо погазване на Устава или установените с него норми за поведение, с което се уронва престижа и доброто име на Читалището или в случаите, когато са нанесени стопански и финансови щети ;
4. с прекратяване на Читалището;
5. когато не е платен членския внос в рамките на календарната година и настоятелството не удължи срока на плащането;

Чл.9 /Нов, приет от ОС на 23.03.2019 г./ /1/ Членовете на читалището имат право:

1. да избират ръководните органи, както и да бъдат избирани в тях, ако най-малко три години преди избора си са били членове на Читалището;
2. да получават информация за дейностите на Читалището и да участват активно в тях;
3. да участват в обсъждането на дейностите и приоритетите на Читалището
4. да ползват с предимство и отстъпка неговата база и услугите му, освен ако Настоятелството не наложи определена забрана;

/2/ Членовете на Читалището са длъжни:

1. Да плащат редовно и в срок членския си внос до края на м. декември на текущата година;
2. да спазват безпрекословно Устава на Читалището;
3. да участват според своите възможности и интереси в дейностите и проектите на Читалището;
4. да опазват недвижимото имущество и активите на читалището и предприемат стъпки за неговото обогатяване;
5. да не уронват доброто име на Читалището, както и да не възпрепятстват нито една негова дейност;

Чл. 10. Органи на читалището са:

1. /Нова, приета от ОС на 23.03.2019 г./ОБЩОТО СЪБРАНИЕ;
2. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ НАСТОЯТЕЛСТВОТО;
3. /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ ПРОВЕРИТЕЛНАТА КОМИСИЯ;

Чл. 11. /1/ Върховен орган на читалището е Общото събрание.
/2/ Общото събрание се състои от всички членове, имащи право на глас.

Чл. 12. /1/ Общото събрание:

1. изменя и допълва устава;
2. избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната
комисия и председателя;
3. приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността
на читалището;
4. изключва членове на читалището;
5. определя основни насоки на дейността на читалището;
6. взема решение за членуване или за прекратяване на членството в
читалищно сдружение;
7. приема бюджета на читалището;
8. приема годишния отчет до 30 март на следващата година;
9. определя размера на членския внос;
10. отменя решения на органите на читалището;
11. взема решение за прекратяване на читалището;
12. взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на
ръководството или отделни читалищни членове.

/2/ Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на
читалището.

Чл. 13. /1/ Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството
най-малко веднъж в годината, като на 3 /три/ години е Отчетно-изборно.

Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на
настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на

читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането, проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

/2/ /Доп. от ОС на 23.03.2019 г./ Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 /седем/ дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и други общодостъпни места, трябва да бъде залепена поканата за събранието. За надлежно връчване се счита и изпращането на поканата по e-mail на съответния член в срока, посочен в този член, на който поканеният член е върнал отговор че го е получил, както и уведомяването на член на читалището чрез телефонна връзка с него в посочения тук срок, за което обстоятелство се оформя телефонограма. Уведомяването се извършва от секретаря на читалището.

/3/ Общото събрание е законно, ако на него присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с 1/един/ час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

/4/ Решенията по чл. 11, ал. 1, т. 1, 4, 10, 11 и 12 от Устава се вземат с мнозинство най малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

/5/ Две трети от членовете на общото събрание на читалището могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на Закона или Устава. Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението

/6/Прокурорът може за иска от окръжния съд по седалището на читалището да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 14. /1/

т.1. /Изм. от ОС на 23.03.2019 год./ Изпълнителен орган на читалището е **НАСТОЯТЕЛСТВОТО**. То се състои най-малко от 3 /трима/ членове, избрани за срок от 3/три/ години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

т. 2. За членове на Настоятелството се избират членове които към датата на избора са с не по-малко от три години членство в читалището.

/2/ НАСТОЯТЕЛСТВОТО:

1. свиква общото събрание;
2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището, утвърждава щата му и годишната програма за културна дейност;
4. подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. /доп от ОС на 23.03.2019г./ назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика и определя възнаграждението му ;
6. Приема нови членове на читалището въз основа на подадена молба;

/3/ Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

/4/ /Нова, приета от ОС на 23.03.2019 г./ Настоятелството се свиква на заседания веднъж на три месеца. При необходимост на тях могат да се канят и други читалищни членове и служители или членове на проверителната комисия.

Чл. 15. /1/ Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок от 3 /три/ години. Същият към датата на избора да е с не по-малко от три години членство в читалището.

/2/ ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ:

1. организира и ръководи дейността на читалището съобразно Закона, Устава и решенията на Общото събрание;
2. представлява читалището;
3. свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;
4. отчита дейността си пред настоятелството;
5. сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството.

Чл. 16 /1/ СЕКРЕТАРЯТ на читалището:

1. организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително уведомява съгласно устава, членовете на Читалището за датата, часа,

мястото и дневния ред на общото събрание на Читалището, както и организира изпълнението на решенията за изпълнението на бюджета;

2. организира текущата основна и допълнителна дейност;

3. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;

4. представява читалището заедно и поотделно с председателя.

5. е в трудово-правни отношения с Читалището при условията на безсрочен трудов договор;

/2/ Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището. Същият към датата на избора да е с не по-малко от три години членство в читалището.

Чл. 17 /1/ ПРОВЕРИТЕЛНАТА КОМИСИЯ се състои от 3 /трима/ члена и се избира от общото събрание за срок от 3 /три/ години.

/2/ /Доп. от ОС на 23.03.2019 год./ За членове на Проверителната комисия се избират членове, които към датата на избора са с не по-малко от три години членство в читалището. Комисията избира свой председател.

/3/ Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудово-правни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

/4/ Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на Закона, Устава и решенията на Общото събрание.

/5/ При констатирани нарушения, проверителната комисия уведомява общото събрание на Читалището, а при данни за извършено престъпление - и органите на прокуратурата.

Чл. 18. Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари, лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл.19. /Изм. от ОС на 23.03.2019 г./ Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, декларират частните си интереси по смисъла на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 20. /Доп от ОС на 23.03.2019 г./ Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения. Читалището полага грижи на добър стопанин за опазване и обогатяване, както на собственото имущество, така и на ползваното имущество.

Чл. 21. /1/ Читалището набира средства от следните източници:

1. членски внос – размера на които се определя от общото събрание;
2. /Доп от ОС на 23.03.2019 г./ културно-просветна и информационна дейност, включително школи, клубове и курсове;
3. субсидия от държавния и общинския бюджет;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. други приходи.

/2/ Сумите от дарения се изразходват според волята на дарителя или по решение на настоятелството, ако няма изрично изразена воля на дарителя.

/3/ Читалищното настоятелство може да награждава изявили се читалищни служители, читалищни деятели и самодейни колективи, допринесли за обогатяване на читалищната дейност и популяризиране името на читалището и общината на регионални и национални конкурси и прегледи.

/4/ Нов, приет от ОС на 23.03.2019 год./ Единния читалищен бюджет се формира от всички приходоизточници- собствени и субсидии.

Чл.22 /1/ Предложенията за годишната субсидия за читалищата по общини, нормативите и механизмът за нейното разпределяне се разработват от Министерството на културата съгласувано с областните администрации и общините.

/2/ С решение на общинския съвет читалищата могат да се финансират допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

/3/ Предвидените по държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност се разпределят между читалищата от комисия с участието на представител на

съответната община, на всяко читалище от общината и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

/4/ При недостиг на средства за ремонта и поддръжката на читалищна сграда средствата се осигуряват от общинския съвет.

Чл. 23. Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредява ипотека върху тях. Движими вещи могат за бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл. 24. Недвижимото и движимо имущество, собственост на читалището, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

Чл. 25 /1/ Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приемат от общото събрание.

/2/ Отчетът за изразходваните от бюджета средства, се представя в Община Чепеларе.

Чл. 26. /1/ Председателят на читалището ежегодно в срок до 10 ноември представя на Кмета предложения за своята дейност през следващата година.

/2/ Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Чепеларе, приета от Общински съвет, се изпълнява от читалището въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с Кмета на общината.

/3/ Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред Кмета на Община Чепеларе и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

/4/ Докладите по ал. 3 на читалищата на територията на една община се обсъждат на общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представителите на читалището – вносителите на докладите.

Чл. 27. Счетоводната отчетност се води в пълно съответствие със Закона за счетоводството и приложимото действащо законодателство.

ГЛАВА ПЕТА

ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл. 28. /1/ /Изм. от ОС на 23.03.2019 г./ Читалището може да бъде прекратено по решение на Общото събрание, вписано в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към АВ. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. налице е трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период от две години. В тези случаи министърът на културата изпраща сигнал до прокурора на констатирана липса на дейност на читалището;
4. не е учредено по законния ред;
5. обявено е в несъстоятелност.

/2/ Прекратяване на читалището по решение на окръжния съд може да бъде поставено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след продаден сигнал от министъра на културата.

/3/ Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Чл.29. Читалищното сдружение, в което е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределянето на имуществото на това читалище.

Чл.30. За неуредени в този закон случаи се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Читалището има кръгъл печат, в средата с разтворена книга и с. Орехово обл. Смолян, с надпис около нея: Народно Читалище „ Родопско бъдеще - 1895 „

§ 2. Празникът на читалището е 24 май .

Този Устав, е изменен от редовно общо събрание на читалището, проведено на 23.03.2019, и отразява измененията в Закона за народните читалища обн. с ДВ бр. 7 от 19.01.2018 г. и отменя, изменя или допълва разпоредби на Устава на читалището, приет на общо събрание проведено 29.03.2010 г.

Същият е подписан в 2 (два) екземпляра от присъстващите действителни членове на читалището, съгласно приложения списък, представляващ неразделна част от Устава.

НЧ „РОДОПСКО БЪДЕЩЕ – 1895” с. ОРЕХОВО ОБЩ. ЧЕПЕЛАРЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА

ВЪВЕДЕНИЕ:

Годишната програма за развитие на читалищната дейност през 2022 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а. от Закона за народните читалища. Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност.

Целите, заложи в Програма за дейност 2022 г, са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Орехово, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност
2. запазване на обичаите и традициите ;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт;
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“;
5. създаване и съхраняване на етнографска колекция съгласно Закона за културното наследство;

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Орехово функционира Народно читалище „Родопско бъдеще -1895”

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- Културно разнообразие:
- Сътрудничество с:
  - Министерство на културата
  - Областна администрация Смолян;
  - Община Чепеларе;
- РЕКИЦ”Читалища”;
- Читалища;
- Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др. финансиране.

2. 2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Наличие на компютри и офис техника;
- Наличие на обществена библиотека в читалището;
- Интерес към търсене и развитие на нови форми на читалищна дейност;

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от новата епидемична обстановка
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
  - спирала на намаляващото и застаряващо население;
  - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция ;Обучение по Национална Програма “Учене през целия живот“.
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на Орехово Проучване на автентични песни.
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика.
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различните социални общности.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Библиотечната дейност е една от основните дейности на читалището като културна институция. Чрез нея то се включва в националната мрежа от публични обществени библиотеки у нас.

Работа на библиотеката ще бъде насочена към:

- Съхраняване и обогатяване на библиотечния фонд, глобализация и осъвременяване в зависимост читателските интереси и предоставяне на актуална информация.
- Инициатива „Книга за всеки“ – въвеждане на система за обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания.
- Актуализиране на библиотечния фонд чрез закупуване на нова литература.
- Прочистване на библиотечния фонд
- Редовно водене и поддържане на библиотечната документация съгласно изискванията на ЗОБ, както и изготвянето и представяне на годишни статистически отчети на библиотеката.
- Подобряване дейността на библиотеката, съобразен е с интересите и нуждите на населението, чрез различни форми на културно-масова работа.
- Осъществяване на изложби свързани с бележити дати на личности и събития от местен, регионален и национален характер.
- Провеждане на срещи и литературни четения на новоиздадена литература.
- Извършване на технически услуги на населението.

- Повишаване квалификацията на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от РБ „Николай Вранчев”-Смолян и РЕКИЦ „Читалища”
- Уреждане на витрини по повод на бележити дати и годишнини
- Свободен достъп на всички потребители до библиотечния фонд.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество. Художественотворческата дейност в читалището цели запазване и развитие на традиционните ценности на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на млади хора за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

- 1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни .
- 2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения
- 3.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на обществените библиотеки в Министерството на културата.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища”:
- иницииране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания
- доброволчески инициативи:/ седмицата на гората- почистване на еко- пътеки и туристически маршрути;
- подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.
- поемане на социални ангажименти на читалищата , чрез мобилизиране на членовете си, институции и мрежа от доброволци.
- да поддържа и обогатява материалната база

МЕРОПРИЯТИЯ ПО РЕАЛИЗИРАНЕ ПРОГРАМА ЗА ДЕЙНОСТ

<p>1. Развиване на социална и културна дейност.</p>	<p>Запазване на обичаите и традициите Обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност чрез разнообразни и нови форми на приобщаване на местното население към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.</p>	
<p>2. Участие в провеждане на национални празници</p>	<p>3 Март, 6 Септември, 22 Септември</p>	
<p>3. Организиране и провеждане на празници и чествания.</p>	<p>24 май ;, ,Бабин ден, Баба Марта, 8 Март, Ден на хумора(1 април), Ден на детската книга,1 юни Международен ден на детето, участие на празненства за коледните,новогодишни и великденски празници. Честване на годишнини и значими дати в българския национален календар (19 Февруари, 6 май, 2 юни, 1 Ноември ,</p>	
<p>4. Организиране и провеждане на празници и чествания от месно значение.</p>	<p>Празник на родното село Старците на пуст</p>	

5. Участия в национални и международни форуми и фестивали.	<ul style="list-style-type: none"> - „Сурва” – Перник - „Заедно на Гергьовден” - „Атлиманска огърлица” Китен - Събор на чешмарите - Приморска перла „Балкан фолк” Велико Търново - „ Делюви празници” Златоград - Евро фолк Приморско -Участие в благотворителни концерти и др. -Национален фестивал „Хайдушки празници” Чепеларе 	
6. Подготовка и кандидатстване за одобрение по нови проекти по оперативни програми на ЕС.	<p>Ползване на възможностите на проекти и програми. Продължава работата по спечелен проект „Глобални библиотеки”</p>	
7.Развитие на алтернативни занимания.	<p>Поддържане на музейни сбирки, събиране на допълнително експонати и информиране на населението. Информация и реклама чрез читалищата. Привличане на нови членове, участия в телевизионни и радиопредавания. Предоставяне на компютърни и интернет услуги;</p>	

Настоящото предложение за развитие на дейностите на читалище „Родопско бъдеще – 1895” е отворено. То може да се променя и актуализира в процес на работа когато това е необходимо.

Председател:

/Андон Шопов/

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „РОДОПСКО БЪДЕЩЕ – 1895” с. ОРЕХОВО 2021 г.

Читалище „Родопско бъдеще-1895” е основано през 1895 г. по идея на свещеник Илия Ангелов. То е институция с която можем да се гордеем, защото това е мястото съхранило обичаи, традиции и ритуали на с. Орехово

През своето съществуване то се утвърди като активен участник в съхранението и популяризирането на българското. В съвременните условия то продължава да осъществява активен диалог, да участва в процесите на издирването на характерните за нашето населено място обичаи и песни да насърчава предаването им към следващите поколения.

Една от най-важните и основна задача е уреждането и поддържането на библиотека, чиято мисия е да бъде посредник между информацията и отделния потребител.

История на читалищната библиотека започва в далечна 1895 г. при основаването на читалището в Орехово десетината му подарени книги и учебници, се съхранявали в канцеларията на Държавното трикласно училище. Скромната библиотека обслужвала главно бедни ученици от околията, които нямали средства да си закупят учебници.

Качеството на библиотечно-информационното обслужване зависи от обогатяването, организацията и управлението на библиотечните фондове, а от своя страна качеството на фонда е в пряка връзка с читателските търсения, потребности, интереси и наличните финансови средства.

Библиотеката е система, чиито компоненти са : библиотечен фонд и читатели. Една от основните задачи на библиотеката е увеличение на библиотечния фонд. Сега той възлиза на 9850 тома. Новите книги са много важна причина за привличането на повече читатели.

През 2021 читалището спечели проект по Програма „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност” на стойност 954.00 лв.

Продължава работата по ГЛОБАЛНИ БИБЛИОТЕКИ БЪЛГАРИЯ - библиотеката разполага с 3 броя компютри и мултифункционално устройство. Всички потребители ползват безплатен интернет.

От 1971 год. В библиотеката се води и попълва редовно систематичен каталог с нови каталожни фишове за новите книги. Най-много се чете художествена и детска литература.

Друг съществен момент в дейността на нашето читалище е художествената самодейност.

Към Читалището функционират следните самодейни състави:

- Самодейна група за автентичен фолклор
- Мъжка група за автентичен фолклор
- Трио „ПЕРСЕНК” с ръководител
- Дует сестри Андрееви
- Дует „Персена”
- Кукерска група

Групите съхраняват традициите на народната песен и участва във всички културни мероприятия на читалището, както и в общински културни изяви.

По важни изяви на съставите са:

На 26.07.2021 г. Фолклорната група и Трио” Персенк” участваха на събора посветен на Родното село с. Орехово

На 12.05.2021 г. Дует „Персена” участва на XI Български национален шампионат по фолклор „Евро фолк 2021”

На 12.05.2021 г. Дует „Персена” участва на XXIV СТАРОПЛАНИНСКИ СЪБОР БАЛКАН ФОЛК 2021

На 05.06.2021 г. Самодейна група за автентичен фолклор „Дует сестри Андрееви, Трио „Персенк” Дует „Персена” и соло изпълнители участваха на IX Балкански шампионат по фолклор „Евро фолк – Жива вода 2021”

На 26.06.2021 г. Самодейна група за автентичен фолклор, Дует „Персена” и соло изпълнители участваха на фестивала „Еньовден-фестивал на болките, цветята и екопродуктите от Родопите”

Кукерската група

На 07.03.2021г. месни заговезни „Старците на пуст” играха за здраве и берекет и гонене на злото в с. Орехово, местен обичай който се играе повече от 120 г.

За успехите на тези състави се съди по многобройните отличия и награди от национални и общински мероприятия. Те са постоянни участници и в мероприятията от културния афиш на селото. Радостен е фактът, че в тези трудни

времена все още има ентузиаста, които не жаят сили и свободно време и работят с всеотдайност за поддржане на читалищния огън.

Тържествено честване на Трети март с поход до Човешката пещера.

Тържествено се честват - Бабинден, Осми март, Баба Марта , Ден на самодееца, Коледа и др. с много песни, хора и томбола.

За Баба Марта се направи изложба „Мартеницата – българският амулет за здраве” на мартеници произведени от Недялка Георгиева .

По повод годишнини от смъртта или рождението на писатели и велики личности като Васил Левски и Христо Ботев и др. в самата библиотека се направиха фото-витрини.

Към читалището имаме действаща музейна сбирка която се намира в старата читалищна сграда.

Музейна сбирка е открита 1973 г .

Тя заема 200 кв. м в старата читалищна сграда, съхранявайки :

- Археологически находки
- Просветно дело
- Читалищна дейност
- Социалистическо селско стопанство
- Родословни дървета
- Ореховци загинали във войните
- Гимнастическо дружество „Персенски юнак”
- Бригадирско движение
- Етнографски кът

Участия в семинари и обучения-

- ✓ Регионална среща:
„Анализи и приоритети в дейността на читалищата 2021 година”.
- ✓ Дискусионна среща:
„Европейски дни на наследството 2021 – съвместни инициативи и практики“
„Калейдоскоп от читалищни дейности в динамично променяща се среда“

Въпреки тази трудна година настоятелството работи нормално, в рамките на възможностите си за един нормален социален живот.

Гордеем се, че нашето читалище и днес е ревностен пазител на традиции и обичаи

Председател:

/А. Шопов/

